Пише: Никола Танасић
недеља, 17 фебруар 2013 21:01

Старац је тврдио да су Серби чудан народ и да их Гарсули не зна. Серби су лакоми на почасти, воле медалију, а за туђина би душу дали. Међутим, ако примете да их лажу и варају, да им дата реч није одржана, то памте. У столећа! Са Турцима се – тврдио је Енгелсхофен – носе, око неког Косова (Енгелсхофен је писао: Cassova) већ неких триста шесет година. Серби не заборављају! То је јако непослушна и дивља врста народа. „Ein äusserst unbotmässiges und wilds Element!”

Милош Црњански, Друга књига Сеоба

Девалвација „најскупље српске речи“

У данашњој Србији тешко да има непријатније и неомиљеније друштвене теме од Косова. У политичком дијалогу она скоро нужно води у отварање препирке и сукоба, међу грађанима изазива гнев и очајање, а јавни интелектуалци је избегавају по сваку цену и увек би се радије бавили чак и „безнадежним питањима“ корупције, безакоња и економског и демографског пропадања, а да и не говоримо о ведрим темама попут „успеха наших тенисера“, „пораста броја страних туриста“ или „лепоте српских девојака“. А у духу старе орвеловске парадигме, о чему се не може говорити, о томе се не може ни мислити, а без мишљења нема ни деловања, па „Косовско питање“ у наше доба тавори пред зидом општег игнорисања и убрзано се спушта низ матицу историјских догађаја ка водопаду „нове реалности на Балкану“. Српске интелектуалце и јавне делатнике није тешко разумети – како се уопште може причати о нечему, што је само по себи апсурдно и парадоксално у свим својим појавама и инстанцама? Оставивши по страни пословично самопротивречне и често потпуно бесмислене изјаве политичара на ову тему, погледајмо само истраживања јавног мњења, која за последњих пола деценије дају исте резултате – преовлађујућа већина грађана сматра да је „Косово изгубљено“, да би у истој анкети одговорили да „од Косова нипошто не треба одустати“. „Изгубили смо га, али га не дамо“ као да сумира целокупан српски однос према својој „јужној покрајини“, било да је реч о политичарима, интелектуалцима, или обичним грађанима, и парадоксалност и неодрживост оваквог практичког става представља вероватно најубедљивији симбол друштвеног безнађа данашње Србије.

Када је својевремено назвао Косово „најскупљом српском речју“, песник и академик

Матија Бећковић хтео је да укаже на безмало магијско дејство које помињање овог имена има на домаћу јавност, на раздражљивост коју ова тема изазива код српских грађана, као и на чињеницу да је управо „Косово“ последњи аксиолошки бастион српског јавног дискурса, око кога се српска јавност окупила након што су обесмишљени, прегажени и одбачени некада темељни појмови „братства и јединства“, „солидарности“, „слободе“ или „демократије“. „Косово“ је она једна ствар коју Срби неће и не могу да продају, као да је песник хтео да каже. У питању је име које само по себи носи нарочиту вредност и тежину, коју је немогуће игнорисати, обесмислити или обезвредити. И док је ова опаска унеколико очигледно тачна – јер сведоци смо да пажљив пласман „вести о Косову“ и дан-данас може да мобилише и наелектрише српску јавност брже и снажније него иједно друго друштвено питање – истовремено можемо уочити све већу профанизацију, банализацију и маргинализацију овог појма у јавном дискурсу.

Како је Косово од „питања свих питања“ постало секундарно у односу на „животна питања грађана“ као што су криза, немаштина и систем наплате карата у београдском градском превозу? Како је могуће да је овај некада недвосмислени „темељ опстанка српске државе и народа“ скрајнут са јавне позорнице за рачун других питања, на чијем решавању, узгред буди речено, нису постигнути ништа бољи резултати него по питању самог Косова? Поред већ поменуте дубинске амбиваленције коју српско друштво има према овом питању („изгубили смо га, али га не дамо“), поред резигнације и малаксалости политички активних грађана пред Гордијевим чвором чије би пресецање истовремено значило одсецање колевке српске духовности од данашње српске матице, девалвација „Косовске идеје“ може се пратити преко делатности двеју гласних и активних политичких група – једне која се залаже да се „скине косовска омча са српског врата“ и „збаци баласт прошлости“ који „Србију вуче на дно“, и друге која је у свом немуштом, недаровитом и у основи непринципијелном залагању за „очување уставног и правног поретка“ земље у суштини самој ствари учинила медвеђу услугу, а тематику „суверенитета и територијалног интегритета“ претворила у догматску мантру и празно политикантство. Прва група, у коју спадају бројне невладине организације, практично сви медији и, нажалост, тренутно већина политичара у земљи, а која сама себи ласка сада већ озлоглашеним појмом „српска културна и политичка елита“, своју делатност своди на агресивно и искључиво „суочавање са реалношћу“ , „деконструкцију националне митоманије“ (у блажој варијанти „одустајање од политичких бајки“) и промоцију европског утопизма као есхатологије која би требало да замени заветност одбране Косова. За њих је Косово „увек већ изгубљено“, а „реална српска политика“ може бити оријентисана само на „санирање штете“, а никада на стварно досезање својих сопствених националних интереса. Другу групу чине, најчешће добронамерни

патриоти, мада неретко и крајње искалкулисани политички опортунисти, који су својим неадекватним залагањем „за националну ствар“ и „очување територије“ косовско питање до те мере догматизовали, памфлетизовали и симплификовали, да су њихове (испрва достојанствене) политичке пароле изгубиле сваку тежину и смисао и постале ствар поруге и подсмеха. Најбољи пример овога је парола „Косово је Србија“, у основи једна банална и аналитичка тврдња, чије папагајско понављање не само да није допринело повећању разумевања према српској позицији унутар међународне заједнице, већ је заправо само допринело да се аналитичко важење те тврдње доведе у питање, те да се нешто што је требало да буде саморазумљива истина претвори у пусту жељу.

Ограничавање контекста косовске идеје

Наравно, док је потпуно разумљив интерес група које се боре за идеолошко и политичко нивелисање Србије и њено „укалупљивање“ у „европске стандарде“, и који се стога из петних жила упиру да Косово сведу на симбол нечега старог, превазиђеног и пре свега опасног и штетног по грађане и државу, изузетно је тешко разумети грешке и брљотине које су себи дозволили најгласнији и најватренији јавни „борци за косовску ствар“. А те грешке су далеко озбиљније од нереда који су избили током великог народног протеста против независности Косова из 2008. године, далеко крупније од чињенице да су годинама „борбу за Косово“ сводили на ритуалистичко мантрање „Косово је Србија“, значајније чак и од чињенице да су допустили да се у српским медијима у потпуности затвори простор за државотворни и патриотски јавни дискурс. Парадоксално, њихова највећа грешка била је управо у ономе за шта су их тако често оптуживали њихови политички противници и заступници „косовске амнезије“, у томе што су појам „Косова“ свели *искључиво* на правно-политичко питање статуса *територије* покрајине Косово и Метохија. Иако то на први поглед делује као да иде на руку домаћим „адвокатима здравог разума“, ограничење „Косова“ на „Космет“, то јест инсистирање наших патриотских кругова на термину „Косово
и Метохија
“, заправо поткрађује крила српској патриотској мисли и ограничава српске родољубиве делатнике на активност у унапред припремљеним оквирима, који их нужно воде ка безизлазној ситуацији.

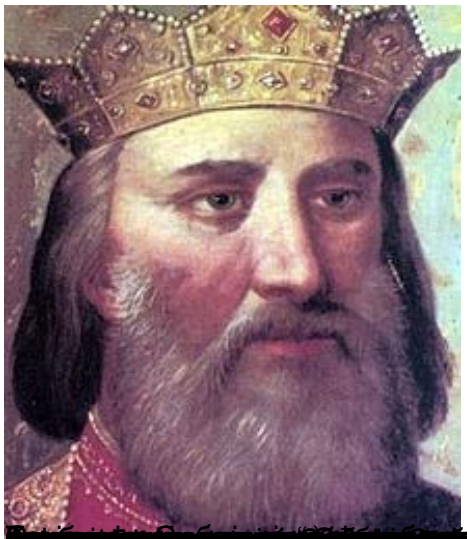

[redacted]

[redacted]

Пише: Никола Танасић
недеља, 17 фебруар 2013 21:01

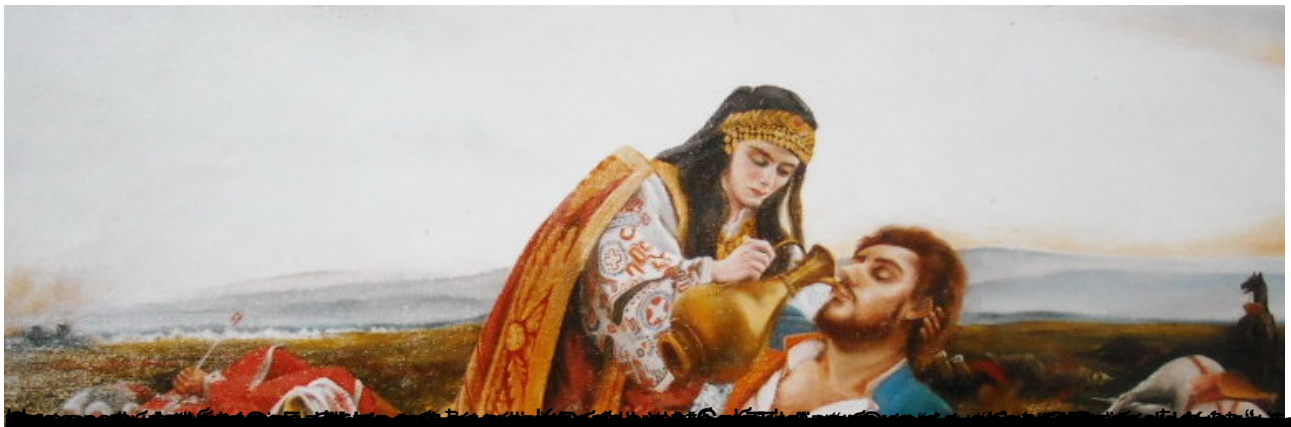

[redacted]

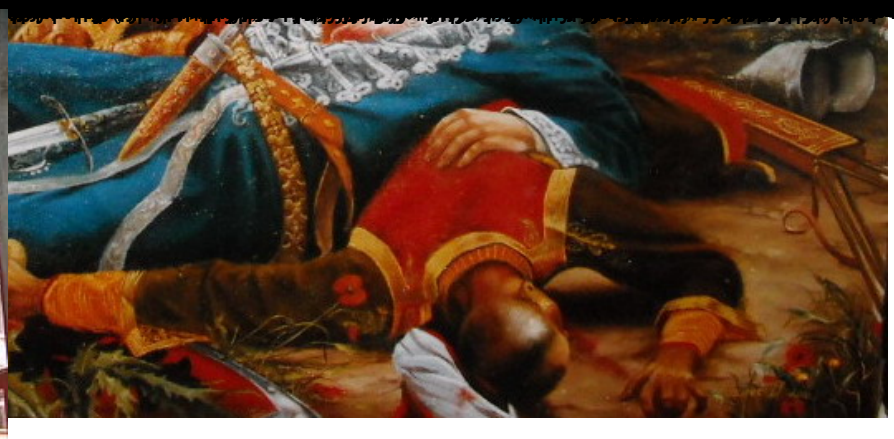

[redacted]

[redacted]

Пише: Никола Танасић
недеља, 17 фебруар 2013 21:01

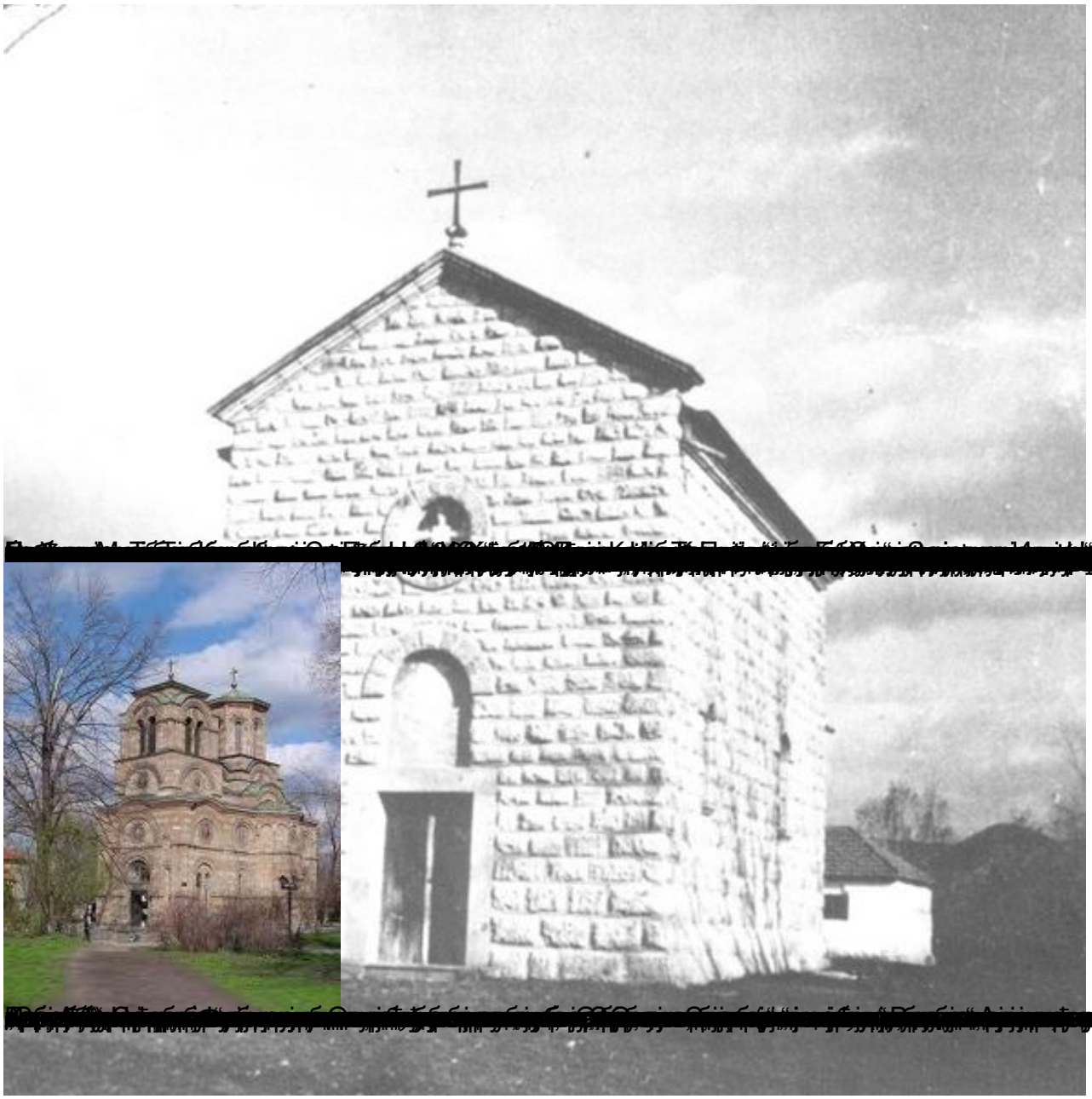

Пише: Никола Танасић
недеља, 17 фебруар 2013 21:01